

BÀI 19. TỪ SAU TRUNG VƯƠNG ĐẾN TRƯỚC LÝ NAM ĐẾ
(Giữa thế kỉ I - giữa thế kỉ VI)

A. Mục tiêu bài học:

- Nhận biết những biểu hiện cụ thể của chế độ cai trị thâm hiểm, hà khắc của các triều đại phong kiến phương Bắc đối với nước ta từ thế kỉ I đến thế kỉ VI.
- Nhận biết những thay đổi trong tình hình kinh tế nước ta từ thế kỉ I đến thế kỉ VI. Biết giải thích vì sao trong hoàn cảnh hà khắc của chế độ đô hộ mà vẫn có sự thay đổi đó.
- Bước đầu làm quen “phương pháp phân tích – so sánh” những sự kiện trong bài.

B. Kiến thức cơ bản:

1. Chế độ cai trị của các triều đại phong kiến phương Bắc đối với nước ta từ thế kỉ I đến thế kỉ VI.

a. Chính sách cai trị:

- Thế kỉ I Giao Châu gồm 9 quận (6 quận của Nam Việt cũ và 3 quận của Âu Lạc).
- Đến thế kỉ III, Nhà Ngô tách châu Giao thành: Quảng Châu (thuộc Trung Quốc) và Giao Châu (Âu Lạc cũ).
- Âu Lạc cũ gồm 3 quận: Giao Chỉ, Cửu Chân và Nhật Nam.
- Nhà Hán trực tiếp nắm tới cấp huyện, huyện lệnh là người Hán.

b. Chính sách bóc lột:

- Nhân dân ta phải đóng nhiều thứ thuế, nhất là thuế muối và sắt.
- Dân ta hàng năm phải cống nạp các sản vật quý như sừng tê, ngà voi vàng bạc, châu báu...
- Chúng còn bắt cả thợ khéo về nước. Thử sử Tôn Tư bắt hàng nghìn thợ thủ công sang xây dựng kinh đô Kiến Nghiệp (Nam Kinh).

c. Chính sách văn hóa, xã hội:

- Chúng đưa người Hán sang Giao Châu sinh sống.
- “Đông hóa” dân ta bằng cách:
 - + Bắt dân ta học chữ Hán.
 - + Sống theo phong tục của người Hán.
- Vì chúng muốn biến nước ta thành quận, huyện thuộc Trung Quốc.

2. Tình hình kinh tế nước ta từ thế kỉ I đến thế kỉ VI có gì thay đổi?

- Chính quyền đô hộ độc quyền về sắt, kiểm soát gắt gao việc khai thác, chế tạo, mua bán về sắt, nhưng nghề rèn sắt ở Giao Châu vẫn phát triển. Các công cụ, đồ dùng, vũ khí làm bằng sắt được dùng phổ biến.
- *Nông nghiệp*, người ta biết đắp đê phòng lụt và trồng lúa một năm hai vụ.
- *Thủ công nghiệp*:
 - + Nghề gốm: kĩ thuật tráng men ngày càng tinh xảo; sản phẩm đủ loại như nôi, vò, bình, ấm chén, gạch, ngói,...
 - + Nghề dệt: ngoài các loại vải bông, vải gai, vải tơ,... người ta còn dùng tơ tre, chuối để dệt vải.

- *Thương nghiệp*: các sản phẩm nông nghiệp và thủ công nghiệp được mua bán trao đổi ở chợ làng. Ở Luy Lâu, Long Biên có cả người Trung Quốc, Gia-va, Ấn Độ,... đến tham gia buôn bán. Chính quyền đô hộ độc quyền ngoại thương.

C. Câu hỏi ôn tập củng cố:

Câu 1: Vì sao nhà Hán muốn giữ độc quyền về sắt?

Câu 2: Trong các thế kỉ I – thế kỉ VI, chế độ cai trị của các triều đại phương Bắc đối với nước ta như thế nào?

Câu 3: Những biểu hiện mới trong nông nghiệp thời kì này là gì?